

RENAR OCH VINDKRAFT

Bakgrund – renskötsel och markanvändning

Renarna använder olika delar av landskapet för bete, kalvning och flytt under olika årstider. Renskötsel bedrivs utifrån de åtta årstider som finns i det samiska språket. Vinterbetesmarker är marker som bara får användas till renbete från oktober till och med april månad. Året-runt-marker får användas hela året.

Vår (april-maj)

Renkalvarna föds i maj. Vajorna söker sig till platser där snön har smält undan och där det är bra tillgång till bete. De återkommer varje år till samma kalvningsland. Kalvnings-säsongen är en period som är extra känslig då kalvarna är små och vajorna rör sig över en begränsad yta.

Försommar (juni)

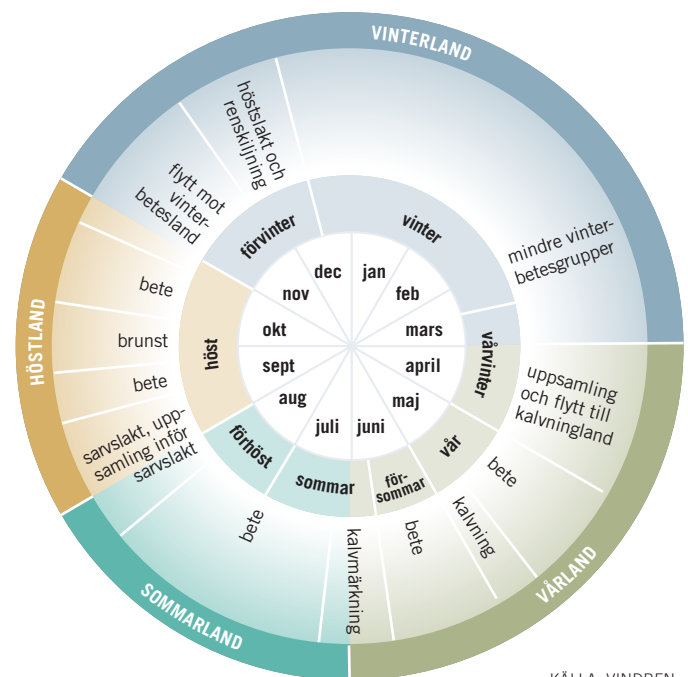
Renarna söker sig till björkskog, myrmarker och bäckdrag. Skogsrenarna söker sig till våtmarker. Ett bra försommarbete gör att vuxna renar kan återhämta det som de tappat i vikt under vintern.

Sommar (juni-jul)

Renarna drar upp mot högfjället eller ut på vidder där insekter och värme är mindre besvärande. I slutet av juni sker kalvmärkning.

Förhöst (augusti)

Renarna betar i björkskog och på myrar. Det här är en tillväxtperiod för renarna. Det är viktigt att de får betesro för att klara vintern. I slutet av augusti samlas hanrenarna (sarvar) in för slakt.

KÄLLA: VINDREN.

Höst (september-oktober)

Fjällsamebyarnas renar finns i lågfjällsmarker, medan skogs-samebyarnas renar finns i skogsområdet.

Förvinter (november-december)

Renarna söker sig till betesmarker där grönska finns kvar, gräsrika skogsområden och myrar. När snötäcket blir tjockare, övergår renarna till lavbete. Den här tiden börjar renarnas vandring mot vinterbete.

OM VINDVAL

Vindval är ett kunskapsprogram med forskning om vindkraftens påverkan på människor, natur och miljö. Programmet är ett samarbete mellan Energimyndigheten och Naturvårdsverket. Programmet inleddes 2005. Läs mer på www.naturvardsverket.se/vindval

Vinter (december-mars)

Betet består av lavar och bärris. Vinterbete är en flaskhals för många samebyar. Betesmarkerna kan vara nedisade, lavtäcket kan vara förstört eller skadat. Renarna flyttar mellan olika betesmarker i barrskogsområden, och ofta behöver de flyttas för att vinterbetesmarkerna är sönderstyckade av järnvägar, vägar, kalhyggen och militäranläggningar. Variationer i vinterbete mellan olika år, är större än variationerna i barmarksbetet.

Vårvinter (april)

Nu börjar flytten mot barmarksbetet. Det är viktigt med tillgång till bra flyttvägar. Är flyttarna svåra att genomföra på marken så kan de ske med lastbil.

RIKSINTRESSE RENNÄRING

Områden av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som försvårar intresset. Kommunerna ska i sina översiktsplaner visa hur riksintressena tillvaratas för bland annat naturvård, friluftsliv, mineralresurser och vindbruk och rennäring. När ett område är utpekad som riksintresse för flera olika verksamheter som utesluter varandra, avgörs det i tillståndsprövningen vilket intresse som ha företräde. Undantaget är totalförsvarets riksintresseområden som alltid ges företräde.

RENBRUKSPLAN

Nästan alla samebyar – 50 av 51 – har en renbruksplan. Den beskriver olika typer av markanvändningar för renskötseln; betesmarker, flyttleder, rastbeten, svåra passager, anläggningar och renarnas rörelse under renskötselåret. Den tar också upp omvärldsfaktorer och hur markerna kan användas för bedrivande av renskötsel framöver.

Läs mer om renbruksplaner ([Länk](#))

KÄLLOR: VINDREN. SAMETINGET